

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13581,Zbrodnie-w-majestacie-prawa-1944-1956.html>
19.04.2024, 23:37

Zbrodnie w majestacie prawa 1944-1956

W siedzibie Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie 26 maja 2003 r. została otwarta wystawa „Zbrodnie w majestacie prawa 1944-1956”, przygotowana przez Związek Młodocianych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy” i Związek Więźniów Politycznych Skazanych na Karę Śmierci.

Na ekspozycję składa się 80 fotogramów, przedstawiających zdjęcia i biogramy sędziów i prokuratorów, ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu ich pracy w stalinowskim aparacie sprawiedliwości i wydanych wówczas wyroków. Wśród nich, obok wykształconych prawników można znaleźć też absolwentów kilkumiesięcznych kursów prawa. Łączyło ich ślepe posłuszeństwo wobec władzy, w imię którego świadomie skazywali niewinnych ludzi.

Na wystawie prezentowany jest wykaz skazanych na karę śmierci za działalność niepodległościową, przy czym lista ta wciąż jeszcze nie jest zamknięta. Obok ich fotografii znajdują się oryginalne akty oskarżenia, sentencje orzeczeń sądowych, protokoły wykonania kary śmierci oraz biogramy niektórych skazanych.

Część ekspozycji dotyczy natomiast specjalnego więzienia dla młodocianych w Jaworznie, w którym w latach 1951-1955 przebywało około 4 tys. chłopców w wieku 17-20 lat, skazanych na wieloletnie wyroki za przestępstwa polityczne. W myśl Makarenkowskiego eksperymentu wychowawczego, wykonywali katorżniczą

pracę w m.in. w pięciu kopalniach i w zakładzie prefabrykacji betonu, a zarazem zostali poddani intensywnej indoktrynacji politycznej pod nadzorem aparatu bezpieczeństwa.

Wystawa, otwarta uroczyście we wrześniu 2000 r. w Muzeum Techniki mieszczącym się w warszawskim Pałacu Kultury i Nauki, była następnie prezentowana m.in. w Katowicach, Gdańsku i Londynie. Wszędzie, także w Rzeszowie, cieszyła się ogromnym zainteresowaniem.

